

FOTO: BUREN HÅRALT RINDEN

Trana *Grus grus*

Tranan har ökat i antal, spridit sig geografiskt och delvis anpassat sig till att leva och häcka allt närmare människan. Sannolikt har arten ännu inte nått sitt maximum i Skåne och tranans prägel som vildmarksfågel flagnar alltmer. Men i Osby kommun, där tranan är kommunfågel, finns vildmarkskänslan till stora delar kvar. Skåne har numera också en i dubbel bemärkelse välbesökt rast- och spelplats à la Hornborgasjön – nämligen vid Pulken i Kristianstads Vattenrike.

Från något eller några tiotal par och en fågel med vildmarkskänsla, till förekomst i nästan hälften av Skånes atlasrutor och ett bestånd på flera hundra par. Det har gått fort framåt för tranan mellan de två atlasinventeringarna. Den formidabla ökningen är en av de allra största förändringarna som noterats mellan A1 och A2. Tranan återfinns idag som häckfågel i nästan alla skogsdominerade rutor i landskapet och har också så smått börjat sprida sig ut i slättlandskapet, särskilt i nordost men även i Kranke-Vombsjöområdet.

Tranan är förhållandevis lättinventerad och det finns ingen tvekan om att atlasresultatet är rättvisande. I några av rutor-

na med noterad möjlig häckning baseras detta säkert på icke häckande fåglar, men detta spelar ingen som helst roll för helhetsbilden. Samtidigt kan arten säkert ha missats i enskilda rutor där den faktiskt förekommer.

Orsakerna bakom tranans enorma ökning och spridning är inte helt klarlagda. Förändrade vanor, mycket god anpassning till modernt jordbruk samt minskad förföljelse under hela årscykeln är sannolika anledningar till att det gått så bra.

Utvecklingen i Skåne följer riksmönstret. De senaste årtiondena har den svenska tranapopulation ökat starkt och ökningen fortsätter än även om det rapporteras om att den av-

stannat i vissa delar av landet. I Skåne bör det finnas utrymme för fortsatt ökning och spridning i slättbygderna. I de skogsdominerade delarna verkar det redan vara fullbelagt.

Kort historik

1800: Häckfågel långt ner i Skåne, tex. Baldringe och Sövestad (Nilsson 1858).
1850: Häckar endast i nordöstra Skåne (Nilsson 1858).
1900: Osäkert om arten fanns häckande i Skåne (Ekberg & Nilsson). Inga häckande nämns av Holmström 1944.
1965: Första häckfyndet under 1900-talet. Ett par häckade vid Killeberg i Göinge (Ekberg & Nilsson).
1976: 14-15 par i Göingebygden (Ekberg & Nilsson).
1980: Den skånska pop. uppskattas till 20-25 par (Ekberg & Nilsson).
1984: Atlasinventeringen påvisade häckningar söderut till Linderödsåsen och stammen uppskattades till 15-20 par (Andell mfl 1987b).
1994: Arten beräknades hålla 25-35 par och är stadd i ökning (Ekberg & Nilsson).
1995: Upptagen som sällsynt och med en uppskattad population om 15-20 par i den regionala skånska rödlistan (Jönsson 1995b).
2000: Sex säkra och 23 troliga häckningar, söderut till Kranke- och Björkesåkrasjön rapporterades till Rrk (SkOF 2000). Arten är sannolikt fortfarande stadd i ökning.
2009: Tranan har ökat starkt, såväl geografiskt som antalsmässigt.

FOTO: TOMAS LUNDQVIST

Nationell trend 30 år	Stark ökning
Nationell trend 10 år	Stark ökning
Trend i Skåne 30 år	Stark ökning
Trend i Skåne 10 år	Stark ökning
Skånsk andel av svensk pop.	1 %
Antal par i Sverige 2008	30 000
Antal par i Skåne 2008	400
Rödlistad 2010	Nej
Skånsk rödlista 2004	Nej
Listad i EU:s bilaga 1	Ja

	Atlas 1	Atlas 2	Förändring	Kommentar
Säker häckning	10 rutor (2 %)	133 rutor (26 %)	+ 1202 %	Stark ökning
Trolig häckning	1 ruta (0 %)	58 rutor (11 %)		
Möjlig häckning	15 rutor (3 %)	50 rutor (10 %)		
Totalt	26 rutor (5 %)	241 rutor (47 %)	+ 807 %	Stark ökning

